

Johann Cothmann

**Refutatio Brevis Brevissimi Responsi Necessariae Defensionis, circa
Quaestionem: An Nuptiae comprivignorum, novo inter parentes partu praesente
contrahi possint, oppositi**

Rostochi[i]: Rostochi[i]: Bibliopolium Hallervordianum: Kilius, 1638

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730057836>

Druck Freier Zugang

Ja - 1126(12)¹²

REFUTATIO BREVIS

Brevissimi Responsi

Necessariæ Defensionis, circa
Quæstionem: An Nuptiæ compri-
vignorum, novo inter parentes partu præ-
sente contrahi possint, oppositi.

Adornata.

JOHANNES COTHMANNUS, S.S. Theo-
logiæ Doctore, & Academiæ Rostochiensis
Professore, ac Consistorij Ducalis
Assessore.

ROSTOCHJ,

Venalis in Bibliopolio HALLERVORDIANO prostat.

Impressit NICOLAUS KILIUS, Acad. Typogr.

Anno M DC XXXVIII,

7a-1126 (12)¹²

30

27

REPUBBLICA BREVIS

1. evill mit Kefpon

Necessitate Decisionum circa

Quaestiones: An Nuptis conp

no, novo inter parentes partu

Admonit

JOHANNES GOTTLIEB

Rostock

Printed in Rostock by Johann Friedrich

at the University Press

MDCCCLXXIII

72-1156 (12)

Admodum Reverendis, Con-
sultissimis, & Clarissimis Viris, has
Pagellas, ut & necessariam meam de-
fensionem lecturis,

Salutem & Officia.

Iri admodum Reverendi, consul-
tissimi, & clarissimi, Domini amici &
fautores honorandi, accidit præter expectatio-
nem & votum meum, ut quodam Theologiae Stu-
dioſo & Philologo ſimul, publicè in hac noſtra
Academia, pro diſputatione, comprivignos præ-
ſente novo partu propter legis naturalis *Lev 18. v. 11.* prohibitionem
conjugi non poſſe, aſſerente, ego me illi veritatis defendendæ cauſa
brevis corollario opponerem, demonſtrans: comprivignos ſicuti ante
novum partum matrimonialiter conjugari potuerunt, ita & poſt no-
vum partum. Illum quippe nec novum inter comprivignos ſanguinè,
adverſa parte concedente, neq; novam nuptias impediendem affinita-
tem, conciliare. Adverſarius meus ut Thema ſuum defendere, no-
vam & hæcenus inauditam affinitatis fingit definitionem. *1. 23.* eo
ſolum ſine, ut affinitatem nuptias prohibentem (quam carnis carnem
vocat) inter comprivignos, novo accedente partu, dari evincat.
Quamvis vero nemo, niſi mentem habens præoccupatam, huic facile
locum dabit definitioni, ad opprimendam quippe veritatem ab Ad-
verſario meo fictæ, & niſi niſi principij petitionem continenti. Quis
enim illi novas fingendi definitiones poteſtatem conceſſit? attamen
quia ſibi in fictione ſua valde placet, & omnes Theologos, Ictos, &

A 2

Conſi-

Consistoria erroris, & quidem non levis, sed abominandi & detestandi arguit & insinuat, ea propter omnes & singulos, meas hac in quaestione publicatas pagellas lecturos oro, ut consideratis utrinque rationibus, cui hac in parte palma danda sit, brevi scripto significant, & vel Theologos, Ictos, & Consistoria hactenus periculosissime errasse, cum Adversario meo dicant: vel si aliud, quod omnino arbitror,prehenderit, ita Juvenilem illius incogitantiam increpent, ne imposterum integros ordines Theologorum, Ictorum, & Consistorialium, nescio cuius, nefandi erroris arguat. Si qui praeterea essent, qui Adversarii mei formale & scrutinium Accentuum examinare vellent, & num hac in re tanta necessitas sita sit inquirere, ut sine illarum rerum exacta cognitione Scriptura sacra dextre & recte explicari nequeat, facerent sine dubio Reipubl. literariae rem oppido gratam, & sibi immortale nominis gloriam acquirerent. Non dubitabo Jehovahi aliquot Spirit. S. donis instructurum, ut opus hoc in Dei gloriam, & Ecclesiae commodum, ac multorum studiosorum emolumentum, primo quoque tempore alacriter incipiant. Quo tandem rixis & litigiis finis imponatur, & veritas jubaris instar elucescat. Tacet me harum contentionum; proinde in Quaestione principali de compivignis, eruditorum censurae me jam ante submissi, quod & hic re-
peto: Valere viri clarissimi. Dab. Rostoch. 3. Febr. Anno 1638.

R. R. V. V.

&

*Claritatum observantiss.
& studiosiss.*

JOHANNES COTHMAN,
S. S. Theol. D. & P.

In No.

IN NOMINE JESU, AMEN.

Hinc tandem fore arbitrabar istarum litium, quae hactenus me invito, fuerunt inter me & quendam alium. Utq; hunc scopum attingerem apertis verbis dixi in mea Defensione p. 14. quod me submittam censura celeberrimarum Academiarum, ne illa contentiois serra inter nos reciprocetur. p. 54. scripsi: nova contradictione. post hac opus non esse, quia compromiserim me in iudicio & censura illarum Academiarum, quibus mea defensio inscripta, acquieturum. Et addidi: me stare velle, vel cadere, in hac compriuvignorum materia, magnorum ittorum virorum. ad quos ab adversa parte provocatum est, iudicio.

Sed ecce inquietus meus adversarius, non contentus hac mea iustissima oblatione, quam vel eo nomine repudiare non debuit, quia ille primus ad celeberrimas illas Academias provocavit. Ego vero illum pacis & concordiae studio, quod ejusmodi contentionibus non delecter secutus sum, itidemq; in hac materia ad illarum Academiarum censuram provocavi, litentemq; hanc & controversiam dirimant pctq.

Quia vero sine dubio meruit, hanc rem ex nutu & voto non censuram, proinde nescio quas non formet hypotheses, novam fingat affinitatis definitionem, & conqueratur famam & existimationem suam à me lasam. Quod si hoc me studio intendisse dixerit, falsum est quod ait. Si quid ex accidenti, occasione suarum assertionum factum, sibi imputet.

Nam qui quæ vult dicit, quæ non vult sæpius audit,
Alias qui me norunt, & sine affectu loqui volunt, nunquam
mihi verè hoc tribuent, me ullius famam, vel existimationem
unquam lesisse. Erras ergò mi homo, non ego te lesi, sed si te le-
sum putas, tuis id factis ascribe. Num cogitas quid feceris?
Theologos, Jure consultos, & Consistoria insimulas concedere
casum matrimonialem, quem tu vocas abominationem da-
mnabilem & execrabilem ob cujus concessionem cogitandum
sit, anne hodie in Germania in patriis sedibus vacilemus.

Argumentis ad hanc rem confirmandam uteris, ex ima-
ginatione tua formatis. Probatur inter comprivignos nec esse
sanguinis nexum, nec nuptias impediencem affinitatem. Ulti-
mum, quia primum concedis, ut obtineas novam & hæcenus
inauditam fabricas affinitatis definitionem, quam singis esse
in Scriptura p. 11. 23.

Quando jam infero hanc summam esse audaciam vi-
rum, Juvenem 26. annorum tot laudatissimis Theologis, pru-
dentissimis Ictis, ac bene constitutis Consistoriis contradicere,
ob imaginariam aliquam rationem, ut illi palam est, qui sine
affectibus, ex lumine natura hanc rem dijudicat. Conquere-
tis famam tuam labefactari, invidiam tibi conciliari, sed num
ego hoc facio? imo tu ipse tua fortuna & invidia faber es. Ego
certè optarem te nunquam hanc Camerinam movisse, & nun-
quam me contradicentem habuisses, ex nullo enim alio capite
nisi veritatis defendenda gratia tibi contradico, licet tu secus
arbitreris in præfatione.

In reliquis tuis assertionibus, ut & ipso formali, ut vocas,
si reliqui Theologi & viri eruditi, utilitatem aliquam inesse
putant, quam me nondum videre fateor, per me licet pergas,
ego monendo meo satisfeci officio. Noli ergò arbitrari, me in-
vidia persone tue vel ancillum facere, & quamvis etiam non-
nullis sarcasticis locutionibus tuis in hoc ultimo scripto, me &
meam

meam existimationem non parum laeseris, tegam tamen hoc pallio charitatis quantum possum, & quantum fama mea admittit. Adscribam illum infirmitati humanae, & fervori juvenili, aliisque causis factum aliquot excusare valentibus.

Ut vero brevibus me absolvam percurram Adversarij mei responsum brevissimum, eiq; notas quasdam uberioris declarationis causa addam.

Dicit ergo: 1. nihil sibi rei esse in hoc, & priori tractatu cum legibus caesareis, consistoriis, vel ullo sive Icto, sive Theologo. Respondeo protestatio haec proemia- lis est contraria facto. Nam dum illorum assertionem pro ab- ominatione habes, & tali quidem, ob quam gentes terra sua sunt expulsa, & leges imperatorias hac de questione agentes, divinis legibus contrarias esse audacter ais, miror certe te as- firmare posse, nihil tibi rei esse cum illis, quorum tamen asser- tionem opinione illorum licitam, pro re detestanda reputas.

2. Me sine consensu Theologorum Facultatis Theologicae, & Senioris, refutationem suscepisse. Resp. illud veritati nihil praedjudicat. Ego enim ut Professor ordinarius, non teneor alterius consensum obtinere, quando ve- ritatem defendo, quam tu impugnas. Tibi studioso licuit ve- ritatem sine consensu Facultatum impugnare, à Theologis, Ictis, & consistoriis assertam, & mihi professori nisi speciali in- dultu, non concederetur, veritatem à te impugnatam defen- dere? quid hoc monstri est! Nosti insuper duos tantum in Fa- cultate nostra, quando mea defensio publicata, praesentes esse, paria esse vota sunt. Si unus dissentit, alter consentit.

3. Me disceptationis hujus causam dedisse. Resp. falsum hoc est; tu enim primus hanc licem movisti in dispu- tationibus 9. & 10. quibus ego corollaria mea opposui. Nisi tu controversiam hanc, ut & non nulla alia incepisses, ego contra te nunquam scripsissem.

4. Aca-

4. Academiam nostram non indigere succursu. *Respondes utiqz, quia enim oculi plus vident quam oculus, proinde necessarium est, ut in casibus dubiis, mutuas Academiae sibi irradant operas, si enim, ut omnino certus sum, haecenus recepta sententia à me defensa, veritati consona, multi certè studiosi à te in errorem illum, quasi nuptiæ comprivignorum abominandum & detestandum sint scelus, inducti sunt, à quo non citius liberabuntur, nisi viderint alios viros clarissimos, tibi quoqz, contradicere.*

5. Refutationem meam misere cessisse mirum non esse. *Resp. noli judicare ante eventum, tempus dabit quid illa operatura sit. Qui haecenus illam legerunt, scio multos esse viros clarissimos & studiosos doctissimos, sententiam receptam, qua & mea est, approbantes, tuamqz novam improbantes.*

6. Versionis meae argumenta esse ficulnea. *Resp. dicitur non probatur. Imo ego versionis tuae nova & suspecta nulla audi vi argumenta, Et quid de mea habendum, dicent alij, tu hac in re suspectus es arbiter. Rogo, ne te judicando precipites.*

7. Me qui nunquam philologica professor, velle se docere Grammaticam, & nominare suum discipulum. *Resp. licet non sem philologus, tantum tamen laus DEO scio, quid moledeh sit, & quam significationem pro ratione textus in h. l. habere debeat. Nuga verò sunt, quando ait me velle se docere Grammaticam, ubi hoc dixi aut scripsi? Imo ubi locorum ego te meum vocavi discipulum. Hoc dixi & scripsi te obtulisse mihi publicè officia, qua à discipulo (hac enim verba tua erant) proficisci possunt. Sive velis sive nolis meus esse discipulus, mihi perinde est, ego te nunquam hoc nomine vocavi.*

8. Rationes suas ita a me refutatas, ut non sine causa suspicetur me se tentare voluisse, num dignus sit

fit gradu magisterij, & num habeat sensum communem. *Respons.* quate tu habeas iudicium, certe hoc ipso prodis, dicant hoc alij, tu in propria causa iudex esse nequis.

8. Me sumere id quod non sit meæ professionis, censere disputationes philosophicas. *Resp.* quales tuæ sint disputationes arguit *εὐτοξία*, & literæ testantur alicujus Theologi à te mihi missæ, multa ibi continentur materia Theologica, quæ certè sine Theologorum censura proponi non debuissent. Concessio philosophorum qua de scribis, de habendis disputationibus sine censura, absq; dubio limitata, non absoluta fuit, præsupponens, te tantum philologica, non verò Theologica propositurum.

9. Fictum meum nomen ad disputationem primam non magis necessarium, quam Decani Facultatis Medicæ. *Resp.* disputatio illa à Facultate Philosophica non Medicæ, sed nostræ Theologicæ mittebatur censenda. Cujus Facultatis cum aque membrum sim, ac cæteri mei collega, utiq; & mea subscriptione opus fuisset. Quia vero causas meæ dissensus habebam, Philosophi verò consensum unanimum Theologorum urgebant. Ecce manus prodijt, sed non ex pariete Dan. 5. v. 5, consensum illum fictum demonstrans. Anne hoc laudandum! minime. Noli ergo excusare quod non est excusandum, ne te excusando suspectum reddas.

10. Ait sibi philologo Hebræo ita loquendum esse, nisi asininæ imperitiæ dici velit reus. *Resp.* Ergone omnes Hebræi & Philologi ante te Asinina imperitiæ rei sunt? Qui aequè intellexerunt lingua Hebræa naturam & indolem ac tu, & tamen istis novitatibus non sunt usi. Quod dicis te de novis modis loquendi publicare specialem tractatum, id scias fieri contra consensum Reverendissimi Academia nostræ Cancellarij, ac Rev. Concilij, & illud ex nupera inhibitione Rev. Concilij tibi notū esse non dubito, & bene cogita si contra prohibitio-

B

nem

nem illam aliquid feceris, ne, oblatio multa s. Imperialium
p. 6. sit ominosa, continens aliquid arcani!

11. Dicit me improbare scrutinium formarum, quod tamen alij probent. *Respons.* ipse nosti quod invidio & ego illud non improba verim. Quia verò progressu temporis vidi, illud scrutinium multa scriptura loca aliter exponere, ut ante factum est, multa etiã esse coacta, & praterea adhuc nulla evidens, quantum ego video, apparet utilitas istius exercitij, magno tamen cum labore ac temporis jactura conjuncti. Proinde dixi Theologiae studiosos, illos imprimis quibus curra suppellex, & ingenium non adeo facundum, studiis suis melius consulere, si solliciti sint, de significatione radicis materiali, prout in hoc vel illo loco Biblico extat.

Ne jam dicam metuere me, progressu temporis alios futuros, qui alias radicum formas inventuri sint. Et ita vanus erit omnis iste labor, pro inveniendis & eruendis formali impensus. Imo & hoc metuo pro ratione ingeniorum formale varium & mutabile futurum, & sic omnis tandem periret scripturae certitudo. Sed eventus omnia comprobabit. Quod si alij eruditi rei q. hujus periti, studium hoc necessarium & utile judicabunt, ego non ille ero qui meo loco illud impediatur.

12. inquit quod mutilate diem Adventus Christi esse diem irae allegarim. *Respondeo* provoco ad textum & ipsam disputationem.

13. Provocat ad Dn. D. Mislentam, & reliquos in Germania Theologos, qui Dasipodiana opera tantum uti tenentur, judices non agnoscit. *Respondeo* hęc tuo indicio peris ut sorex, & quanti facias Theologos, professione non Hebraeos, aperte indicas. Dn. D. Mislentam amicum meum veterem & in Christo fratrem honorandum, hanc tuam audaciam & linguam ac calami libertatem non probaturum sat scio.
Agnoscis!

Agnoscit ille metum præceptorẽ Dn. D. Mentzerum, qui
idem in Hebrais non illos fecerat progressus, ut non quandoq;
Dasipodiana opera, sicuti per contemptum loqueris, uti ne-
cessum habuerit: non enim omnia possumus omnes. Et divisi-
ones donorum Spir. S. sunt. At quantus ille vir erat? quam pro-
fundi in rebus Theologicis judicij? adeo ut licet D. Helvicus
ex Professo fuerit Hebraus, nunquam tamen certus sum dixif-
set, se non agnoscere judicem Mentzerum, Dasipodiana o-
pera urentem.

Adhuc hodie in Germania, laus Deo, viri Theologi sunt
quam plurimi, qui quamvis ex professo Hebraa non profitean-
tur, proindeq; opera Lexicorum, sive Dasipodiana, ut tibi
loqui placet, quandoq; utantur, tunc illos propterea adeo impe-
ritos esse affirmabis, ut hac de re judicare non posse dicas? Num
cogitas multos viros graves hanc tuam loquendi libertatem
videntes miraturos, teq; hominem superbum esse dicturos, qui
viros magnos & graves Dasipodiana opera, uti loqueris, uten-
tes adeo contemas, ut Judices eos non agnoscas, quia non
sint professione Hebrai. Quasi verò hic tantum de lingua He-
braa agatur, & non simul incommoda metuenda à Theologo
consideranda perpendenda sint? Num hoc tempore soli philo-
logi sapiunt, & rectè de rebus Theologicis judicare valent? The-
ologi verò adeo blitei, bardi, & stupidi sunt, ut judicare am-
plius nequeant!

13. Cur enallagen generis dicere voluerit mo-
dum specialem, prægnantissimas sibi dicit esse ratio-
nes, quia se melius & accuratius perspecta habere
ingenia discentium. Respondeo quomodo hæc cohæreant non
capio, quasi vero ex ingenij discentium mensuranda sit enal-
lage generis. Et quamvis tu aliquot annos cum applausu au-
ditorum docueris, nunquam tamen inde generis enallagen in-
vet. Test. non dari evinces.

14. Negat se confundisse cathedram philologicam & Theologicam. *Resp. protestatio contraria facto, videatur Thesis prima pure Theologica, allegata disputationis.*

15. Dicit me conquissivisse argumenta, non ut se refutarem, sed exosum redderem. *Resp. Theses & assertiones tuas repetij, easq; censura aliorum submisi, quae si ita comparata sunt, ut te exosum reddant, ipse vides, non me, sed tuas positiones, hujus esse odij causas. Cur ergò me incusas, te ipsum argue.*

1. *Atqui hac principaliora sunt quae praefatione Adversarius meus habet, alia minutiora brevitatis studio omitto.*

CAPUT I.

Cap. 1. Ait adversarius Refutationem meam co-
spectare ut se exosum reddam, non refutem. *Resp. bona fide historiam retuli, in qua si quaedam continentur, laudi tuae non inservientia, cui nisi auctori, id est, tibi ipsi imputabis? Faber ergò quos fecit compedes ipse gestet. Damnum enim quod quis sua culpa sentit, non sentire videtur.*

2. Inquit se non superbum esse, idq; nosse omnes in Academia praesenti, ut & R. concilium Academicum, a quo si peteret, vel hoc die honorificum maxime reportaret testimonium. *Respon. eruditionis in lingua Hebraea, aliisq; cognatis, te exornari posse testimonio, lubens fateor, & hoc si quis negaret, donum Spiritus S. hisce in linguis tibi concessum esse, contra conscientiam inficiaretur. Posset aliàs, alicui non sine gravi causa suboriri dubium, & merito quidem de honorifico illo testimonio, sine restrictione obtinendo. Interim non nego praesentis seculi injuria, multa de facto fieri posse, quae de jure fieri non debebant.*

3. Quod in publico actu assumpta creta demonstraverit sententiam se coactum fecisse ait, quia fundamen-

damentum quod est in Scheer bsaro à me nolit intel-
ligi. Resp. nemo te coëgit nisi, ut mitius loquar, propria tua vo-
luntas. Quod addis fundamentum quod est in Scheer bsaro
Carne Carnis à me noluisse intelligi, falsum dicis, concessi enim
ושרו בשר carnē carnis, sive reliquias carnis, esse fundamen-
tum prohibitionum leuiticarum. Quod & repetij in defensio-
ne, p. 35. Sed consequentiam tuam inde deductam negabam,
que hac erat: ergo comprivigna est carnis mea caro, id est, est
mibi affinitate junctā, nuptias impediēte. Licet enim quod
ingeminaui p. 84. 69. 70. & passim, novus partus sit caro mea,
& comprivigna sit caro novi partus, hinc minimè infertur,
quod est in questione: comprivignam meam presente novo
partu esse carnem carnis, sive affinitate mihi junctam. Vide in
Defens. p. 41. 42. 46. 49.

Quod ergo dicebas optimè poterat sine scriptura intelli-
gi, quamvis consequentia tua, ex præmissis deducta, vacillave-
rit. Et si vel centies creta ascripta Schema proposuisses, nul-
lum tamen solidum fundamentum, pro sententia tua defen-
denda habuisses. Quis enim est modus concludendi in hoc
Schemate:

Margareta

Nicolaus

Benedictus

Benedictus est Nicolai caro, est etiam Margareta caro. Ha-
tenus vera. Hinc vero nullo modo sequitur: Margaretam
esse carnem carnis sive affinem Nicolai, quod tamen est in
Questione.

Nam de matrimonio Margareta & Nicolai queritur,
an illud concedi queat, proindeq. controversia est, an inter il-
las duas personas ad se invicem consideratas sit caro carnis, si-
ve affinitas nuptias impediens. Quod falsissimum esse affir-
mant omnes eruditi rem hanc rectè intelligentes. Non autem

de Benedicto & Margareta. Neg. Nicolao & Benedicto questio
est. Vide qua hac de re dicta sunt. p. 69. 70. Sarsasimus ergo ille
a te additus, scil. quod ab eo tempore, quo hac legeris, punita
re onerare caperit, hanc veritatem non evertet.

4. Pergit Adversarius meus. p. 4. frater & novus
partus sunt ab uno stipite & sanguine. Ergo & hic
datur similiter inter fratres conjunctio carnis. Quia
itaq; inter fratres inter se consideratos unitas datur
sanguinis. Ergo & soror fratris, qui cum fratre suo,
qui & frater meus est, naturaliter non fit, sed est una
caro. est caro carnis meae, propter vinculum naturale
sui fratris, ex uno sanguine & ex uno utero cum fra-
tre orti. Respondeo. Inter fratrem germanum, & fratris ger-
mani conjugem dari carnis carnem, id est affinitatem nuptias
prohibentem in propatulo est apud omnes eruditos. At pro-
pter novum partum comprivignos affinitate nuptias prohiben-
te conjungi, solus meus dicit adversarius, ex illa forti imagi-
natione, in qua nullum hominem erudicum facile habebit ad-
stipulatorem. Dum ita colligit: frater & novus partus sunt
ab uno stipite & sanguine. Novus partus cum sua sorore iti-
dem est ex uno stipite. Ergo propter vinculum, novum scil.
partum, comprivigni sunt caro carnis, sive sunt affines. Respon-
sio Conclusio non sequitur ex praemissis, propter diversam ratio-
nem utriusq; exempli. Confer qua dixi in Defens. p. 39. 70.

Et quia huic collectioni magnum momentum inesse arbi-
tratur Adversarius, proinde rogo erudicum & prudentem le-
ctorem, ut mea & adversarij mei dicta bene perpendat, &
utri adstipulandum consideret.

Ego dico fratris germani, & fratris germani conjugis.
Item: comprivignorum & novi partus non esse eandem ratio-
nem, quia in primo exemplo notoria est affinitas. in secundo
exemplo inter comprivignos invicem spectatos nulla est affini-
tas, nisi

tas, nisi solum in cerebro & imaginatione mei contradicentis.
Quis nostrum veritati proximus, dicant eruditi, rei hujus
gnari. Quorum judicio me submitto, & jam ante submissi, ar-
bitratus Adversarium meum idem facturum, & nova contra
dictione opus non fuisset.

An verò Adversarium meum non intelligam atq; ita
non ipsius, sed quam ego fingam sententiam refutem, itidem
benevoli lectoris judicium requiro. Mea assertio hæc est: com-
privignos, inter se (terminum absolutè quem adversarius hic
nescio quo sine immiscet, ego nunquam adhibui) consideratos
non esse carnis carnem sive affines. Licet uterq; cum novo par-
tu sit una caro. Novus enim partus, conjungit quidem compri-
vignos cum Novo partu, ut uterq; de illo rectè dicat: hic est
frater noster, vel soror nostra. At novum partum conjungere
comprivignos inter se, ut propter novi partus generationem,
nova affinitas nuptias impediens inter comprivignos concilie-
tur, hætenus omnibus eruditis fuit paradoxum, & non nisi
Adversarij mei commentum. Utri assertioni fides adhibenda,
dicat eruditus lector.

5. Ait Adversarius, se non totum esse in meo scri-
pto refutando, quod facili labore fieri posset. Respons:
Incidit hic mihi historia quedam quæ Helmstadij contigisse dici-
tur, ubi quidam dixisse perhibetur: videtis me velle, sed non
posse. Interim non nego si meo adversario integrum est, finge-
re novam definitionem, quod facit p. 23. & ex illa litem deci-
dere, quod tum aliquid posset, sed cogitandum est illi, quis no-
vam fingendi definitionem potestatem ei concesserit, quæ pote-
stas ne quidem regibus & principibus indulta fuit. Sciat ergò
quod ex petitione principij, & ex falsis presuppositis misera se-
quatur controversiæ alicujus decisio. Provoco rursum ad eru-
ditum & candidum lectorem, ne nova litis hujus reciprocatio-
ne opus sit.

6. Inquit:

6. *Inquit: parentes cum de filiis quæritur, non habent se ut medium, sed ut causa conjunctionis. Respon. quando p. 45. adduxi exemplum parentum & filiorum ita intuli: David & Salomon. Item Bathseba & Salomon sunt una caro. Hinc tamen non sequitur. Ergo Salomon, Davidem & Bathsebam ita conjungit, ut matrimonialiter cohabitare nequeant.*

Ita privigna Una, cum novo partu est Una caro. Item: privigna altera cum novo partu est una caro. Hinc tamen non sequitur. Ergo comprivigni inter se sunt caro carnis & matrimonialiter cohabitare nequeunt. Iterum hic eruditi & candidi lectoris requiro iudicium.

7. *Ait: frater meus & soror, sive & utroque sive ex altero parente nati sint mecum, una mecum sunt caro. Resp. hoc ego nunquam negavi. Ita rectè dico comprivigni cum novo partu sunt una caro. Tunc more tuo hinc inferes: ergo comprivigni inter se sunt caro carnis id est affines. Resp. plus est in conclusione quam præmissa admittunt.*

8. *Ait: quod denigrare se studeam, quasi Discipulus contra præceptorem scriberet & responderet quod se defendat contra obloquentem, quia prior scripserit. Respon. accepto quod fatearis te prius scripsisse. Falsum ergo est quod ais. positione 2. me causam dedisse hujus litigij. Imo tu causam dedisti, quia prior scripsisti contra receptam Theologorum, lctorum, & Consistorialium sententiam. Anne putas me canem mutum fore, te veritatem allatante, Non ita decet. Quid judicassent alie Academia, audientes hic studiosis dari potestatem veritatem impugnandi, tacentibus professoribus? Tu ergo me laesivisti, quia sententiam falsam prior proposuisti, cujus contrariam veram, defendo. Et num hoc faciam, non te iudicem constituo, sed ad alios eruditos & rei hujus peritos provoco. Quod subjungis, quod te defendas*

fendas contra obloquentem, id aliis dijudicandum relinquo A-
cademiis, in quibus hic mos sine dubio non vigeat, Theologia
studiosum in re tam ardua contra Theologos, Facs, & consisto-
ria aliquid sine solida ratione pertinaciter defendere, & gra-
visimi erroris omnes illos insimulare.

De discipulo quod addis, non me debere te tuum fa-
cere discipulum. Resp. bene est, ego hoc nunquam feci, mon-
stra si potes Unam syllabam ubi hoc fecerim, dixerim aut scri-
pserim. & gratulor mihi quod tam pertinacem non habeam
discipulum, propter suam ipsius imaginationem omnibus Theo-
logis, Facs, & consistoriis obloquentem. Alias scito me per Dei
gratiam alios habuisse discipulos, nunc Theologiae Doctores, ac
Professores, regibus, principibus, Academiis ac bene constitutis
Rebus publ. charos. Sis tu & maneat alterius discipulus, illud me
parum movet, & hac de re ego ne per febrim quidem cogitavi,
tum non faciat ad hanc controversiam.

9. Progreditur Adversarius dicendo: hæc lis ad phi-
lologos pertinet & ad Grammaticos. Respon. ô miseros
Theologos, si hoc philologis concederent. Quid vox quepiam si-
gnificet ratione contextus, antecedentium & consequentium,
scopi, & qua sit ratio textus dicti Biblici, non discendum est à
solis philologis, sed & Theologis (qui tantum scire tenentur,
ne philologi fucum ipsis faciant) illa cura incumbit, ut quomo-
do vox quepiam ratione contextus veri debeat, & ipsi oculis
propriis, non tantum alienis videant.

Nego itaq; hanc de nuptiis comprivignorum controver-
siam, esse tantum litem philologicam & Grammaticam, &
quam vis hoc multis persuaseris & hoc pacto applausum ali-
quem hæctenus habueris, iterum tamen dico falsum hoc est.

Moledeth esse participium conjugat. 3. extra hunc con-
textum, nemo negat. Hic verò esse participium, & veri debe-
re, quæ parit falsissimum est; quia alias prohiberentur nuptiæ

G.

inter

inter personas, quas inter nulla prohibitionis causa est. Hoc quidem tibi ob fictam tuam definitionem affinitatis, est petere principium. Sed scias te nondum Canonizatum esse, neg. potestatem novas comminiscendi definitiones habere. Ego itaq. ex concessa & ab omnibus eruditis approbata affinitatis definitione, nullam inter comprivignos accedente novo partu, esse affinitatem probo. Tu vero ex definitione hactenus apud omnes eruditos inaudita inq. tuo cerebro tantum nata, proindeq. principium petente, affinitatem inter eos esse probas. Utrius sententia calculus addendus, dicent eruditi quorum iudicium exopto, ne nova minus necessaria opus sit contradictione.

CAPUT II.

Capite 2. Imputat mihi Adversarius quod contra aliam conclusionem disputem, à se non formatam. Quod probat. Quia ipsius hac sit conclusio: Ergo comprivigna mea, est caro carnis mee vel: comprivigna est caro immediata carnis mee immediata. Ex hac conclusione talem format Canonem: Quamcunq. personam, ut immediate consanguineam, ducere non possum, eius personæ immediate consanguineam ducere non possum.

Mea conclusio hac est: comprivignos cum novo partu esse unam carnem. Hinc tamen sequi negavi hanc conclusionem: Ergo comprivigni ad se invicem considerati, sunt caro carnis, sive sunt affines. Et quia de comprivignorum conjunctione matrimoniali unice quaestio est, non verò (quod sedulo noverat attentus lector) an comprivigni cum novo partu sint una caro. Quod ergo in questione non erat; comprivignos scilicet cum novo partu esse unam carnem, probare non debui, quia non erat controversum.

At comprivignos de quorum conjunctione queritur, non esse propter novum partum carnem carnis, sive non esse affines,
hoc

hoc mihi probandum in cubili. Et in hunc scopum omnes meæ conclusiones directæ sunt; probavi scil. propter novum partum comprivignos cum novo partu conjungentem, nullam tamen sequi affinitatem nuptias impediens, quam carnis carnem contradicens vocat. Vide quæ dixi in Defens. p. 46.

Qui itaq; illa conclusio irrefutabiliter probata: comprivignos inter se non esse carnem carnis, id est non esse affines. Hinc apodicticè, ut tuo termino tibi valde familiari utar, probatum dedi; quia inter comprivignos ad se invicem spectatos, non sit caro carnis, id est affinitas. Ergò remoto inter nos controverso conjunctionis matrimonialis obstaculo. Lev. 18. v. 6. Comprivigni matrimonialiter conjungi possunt. Quod erat demonstrandum.

Adversarius è contra ita concludit: comprivigna est caro immediata carnis meæ immediatæ, id est, comprivigna est novi partus consanguinea, qui novus partus, est alterius comprivigna consanguineus. Attende lector benevole, estne hoc controversum? num agitur de conjugio comprivignorum cum novo partu? & non potius de conjugio comprivignorum inter se? Non ergò ego debebam disputare, ane comprivigna sit caro immediata, id est consanguinea carnis meæ immediatæ, id est novi partus? Hoc enim non est in Quæstione. Sed de conjugio comprivignorum inter se considerato. Quæstio est, ut jam sæpe dictum.

Vana ergò est oblatio Magnifico Rectori & R. Concil. facta 50. Imperialium, quamvis alicui videri queat ominosa, quando ait. Ich wil euch Magnifice Rectar & Rev. Cocilium 50. Reichschaler Straffe verfallen seyn / wo diese Conclusio dare wider / so viel Papier verdrucket / in meinem gankem tractat zu finden.

Male secundum Accursum, & dolendum est conclusionem, ipsam principalem Quæstionem continentem, in toto tra-

statu ne semel quidem confessione Adversarij inveniri, sed aliud quod controversum non est; comprivignam enim esse carnem immediatam, id est, consanguineam, carnis mea immediata, id est novi partus, quis negat? provoco ergo iterum ad candidi lectoris iudicium, sine affectibus judicantis. Uter nostrum, ego an Adversarius, conclusionem recte in hac controversâ Questionem formarit.

Ad Canonem quod attinet: Quamcumq; personamnt immediate consanguineam ducere non possum ejus personæ immediate consanguineam ducere non possum. Resp. maximam illam esse Chemnit. ut dixi in Defens. p. 50. 71. 72. Ergò non est contra mentem tanti Theologi exponenda. Agit verò Chem. ut allegatis locis dictum, de gradibus consanguinitatis, testantibus id ipsum regula exemplis.

Maximam ergò hanc de fratre & sorore, eundem sanguinem habentibus, intelligendam constat; quid verò hoc ad presentem casum, ubi juxta Adversarium non est consanguinitas, sed nuptias impediens affinitas, quamvis & hoc falsum sit, ut passim dictum.

Quæ de uxore fratris adduntur, ad illa in Defens. p. 70. satis responsum, unde hic actum non agam. Lectori interim erudito & candido considerandum relinquo, anne uxoris fratris germani, ex uno sanguine mecum orti, & comprivignorum inter se (accedente licet novo partu) ex diverso sanguine ortorum, eadem sit ratio, ad quam toties, toties inquam, Adversarius meus provocat. Ego dico quod non, Adversarius meus contrariam defendit sententiam, cui palma danda dicat quæso candidus lector.

CAP.

CAPUT III.

Capite 3. Adversarius meus à se amolitur sententiae mutationem. *Resp.* si verba externa spectes, utiq; sententiam mutavit, primo enim ita verba formavit, ut visus sit, statuere consanguinitatem inter comprivignos, accedente novo partu, unde sine ulla limitatione dicit in Tract. p. 98. audiatur rogo, quomodo ego demonstrum in hoc puncto consanguinitatem. Ego terminum illum sumpsi ut sonat, non enim olfacere potui, quid aliud quam quod terminus exprimit intelligeretur. Rursum in vindictis dicitur p. 24. Ego non locutus sum de consanguinitate, sed de carne carnis, quam affinitatem dicere possum.

Ego ergo non affinxi tibi sententiae mutationem, sed ex verbis tuis claris & apertis eandem, ut quilibet videt, collegi. Quod si mens tua non est, ut loqueris, explicasse te debebas dilucidius, ut quid sentias, intelligaris. Falsum autem est quod subjungis, me solo erga te odio & animo reddendi exosum hoc dixisse. Qui enim me novit, facile me excusabit, teq; verum hac in re non dixisse affirmabit. Et cur ego hoc facerem, cum communis fuerit sententia, etiam illorum cordiculus tibi faventium, te inter comprivignos accedente novo partu, novam consanguinitatem statuere affirmantium.

2. Inquit: incomprivigna mea expressis & conceptis verbis dico esse carnem meam, sicuti est in uxore filij. *Resp.* hoc falsissimum esse dictum est in Defensione p. 70. & confer quae sub finem capitis secundi dicta sunt.

3. *Aut:* puto quod non omnia, quae in ipso Tractatu leguntur serio dixerit Author, alias nimis essent diluta. Unde collaboratores arguo. *Resp.* Quae à me in ipsis fundamentis dicta, utiq; serio dicta, & si quid nimis dilutum, notasse hoc debebas, & me defendissem. Frustra autem

collaboratores arguis, quia (solo Deo excepto) nullos habui,
nisi forsan oculum intendas, ad unum alterumve librum iuri-
dicum, quem à lecto commodato accepi. Quod subiungis de le-
ctore, illum Tractatum tuum cum mea defensione conferre de-
bere, id ego unice peto, meq; in censura candidi rei; huius peri-
ti lectoris iudicio acquieturum, iam ante compromisi. Fiat
ergò quod hic optas, & lis hac inter nos erit sopita.

CAPUT IV.

Capite 4. mihi contradicens inquit: quod auctores
& viros claros contra se allegem, ad conciliandam
sibi invidiam. Respon. supra sæpè dixi, si quid huius rei fieret
præter meam intentionem, me esse extra culpam, cur enim
illorum Theologorum testimonium citas, qui tamen contra te
sunt, quod de Chemnit & Brentio adeo verum est, ut qui il-
lud negat, fidem non mereatur. Provocare ergò ad Theologos
contradicentes, nescio quæ non sit audacia.

4. Regerit: se ne unius quidem auctoritatem pro
fundamento ponere, sed solam versionem, & ratio-
nem ex ipso textu desumptam. Resp. cap. 36. Tract.
pag. 65. Sententiam suam probare annititur auctoritate
Brentij, ut habet in scriptio capituli, qui tamen interminis ter-
minantibus, ut Jesuitæ loquuntur, adversario meo contra-
rius est. Sic Chemnit. sibi favere existimat in Tract. p. 82.
qui similiter ipsi contrarius est. Miratus igitur sum non im-
merito, cur ad illorum contradicentium Theologorum aucto-
ritatem provocaretur.

Quod dicis te solam versionem & rationem ex
ipso textu desumptam pro fundamento ponere. Re-
spond. te nullam habere rationem in textu, nisi quam tibi ima-
ginaris, ex ficta & principium petente affinitatis definitione.
Quod si ratio tua esset solida & immota, de versione facile
conve-

conveniremus. *At ratio tua petit principiam. Dicis propter novum partum comprivignos affinitate, quam carnis carnem vocas conjungi, ut matrimonialiter cohabitare nequeant. At omnes eruditi mirantur hanc tuam assertionem; quippe cum nova generatione (novo partu) non concilietur affinitas, quod tamen tu falso opinaris. Paradoxum ergo est, & eruditorum auribus ingratum assertum, novo partu, novam nuptias impediens affinitatem inter comprivignos conciliari. Vide quæ dicta sunt Defens. p. 41. 42. 59.*

3. *Ait: Se non similem esse Lupo Æsopi qui canes abigi volebat. Resp. quo sensu adduxerim Lupum Æsopi legenti obvium. Tu omnes rejicis Theologorum & Ictorum terminos, qui tamen pro veritate defendenda quasi latrant. Qui ergo terminos illos remonet, quod tu facis, ille hoc respectu nihil aliud agit, quam Lupus apud Æsopum, Canes abigere volens. Ulterius illa collatio institui non debet. Vide in Defens. p. 61.*

CAPUT V.

Capite 5. Affingitur mihi ab Adversario, quod operosus sim in illis quæ aliena sunt, quæ rem non concernant. Unde versio sua malè sit refutata. Respons. quamvis possem me referre ad illa quæ dicta sunt in Defens. pag. 20. 21. & lectoris candidum judicium expectare. Placet tamen breviter quadam addere 1. dicitur meam illationem esse à particulari hoc modo: participia aliquando induunt naturam nominis. Ergo & h. l. Respons. quis adeo jejunus esset in argumentando. Ita intuli, primo participia apud Hebræos sepe nominis ingenium induunt. Ergo non est absurdum, ut & hoc loco fiat. Deinde præstantissimi & Excellentissimi Hebræi unanimiter vocem hanc in loco

loco Lev. 18 v. 11. nomen esse affirmant. Non ergo repugnat indoli lingua sancta מוֹלֵדֶת in loco contrario nomen esse & non participium. Quia probatissimi illi auctores ingenium & naturam istius linguae, sine contradictione optime cognitam habuerunt, & sine dubio melius, ut unus novitius Hebraeus.

Sed liberalis est Adversarius, & concedit quod verbo, & addit quando participia apud Hebraeos nominascunt, sive in nomina degenerant, quod tamen eandem significationem, quam habuerunt ut participia retineant. Respon. id fieri per consequentiam aliquam, ut מוֹרֵךְ notat custodientem & custodem מוֹרֵךְ notat pastorem & pascentem. מוֹלֵדֶת notat generationem & consequenter patrem generantem non excludit. Ubi enim cognatio, natiuitas & generatio, qua voce מוֹלֵדֶת exprimitur, ibi pater est generans, & mulier pariens, qua omnia per consequentiam inde deducuntur. Verum ut cap. 4. dictum est, si ratio legis solida & immota dari posset, ego versionem nude & per se consideratam non impugnarem, tum enim res ipsa loqueretur, textum ita & non aliter reddendum esse. Significatio enim vocum ex contextu imprimis desumenda.

Regeris: Maxima datur ratio, videlicet caro carnis, quae ratio nondum destructa est. Resp. ratio haec non debet destrui, quia fundamentum est prohibitionis Levitica. Ubi enim inter personas matrimonio conjungendas, verè datur caro carnis id est proprie dicta affinitas. Ibi nuptiae ex lege naturali prohibentur. At de comprivignis cum sermo, non opus est destructione, cum nunquam, nisi ex ficto imaginaria affinitatis principio, ratio haec asserta. Ergo, quod nunquam solide constructum: illud destructione non indiget. At inter comprivignos, accedente novo partu, esse carnis carnem, id est nuptias

*prias impediētem affinitatem, nunquam solidè constructum.
Ergò destructione non indiget.*

Quod dicis, Hebraitas tibi oppositos Sexagenarios, aliter locutos fuisse, si hæc controversia istis proposita fuisset. Resp. tu non primus fuisti qui hanc controversiam movit, expressè enim patet tum ex Theologis, cum lectis hanc questionem: an partus novus illicitas faceret nuptias comprivignorum, jam ante fuisse agitatam, & tandem decisam, quod quidem re adhuc integra non suadenda sint ista nuptia, cum jam in tanta hominum multitudine, quilibet sibi aliam sponsam eligere queat; interim tamen non propterea dicendum, nuptias illas jure naturali Levit. 18. v. 11. prohibitas. Vana proinde est conjectura, de Hebraistis illis aliter locutis, si hæc controversia proposita illis fuisset.

2. *Dicit: Maledeth, non esse participium conjugat. 3, me ad calendas Græcas probaturum Resp. ne hic actum agam, provoco ad illa quæ passim hac de re dicta sunt, tum in hac Refutatione, tum Defensione, quæ omnia benevolenti lectoris judicio submissa sunt.*

3. *Dicit, quod ex se faciam opponentem cum tamen sit respondens, idq; eo me sine facere, ut se apud lectorem onerem, Resp. hæc nomina variant pro ratione circumstantiarum. In disput. 9. & 10. Ego tuus eram opponens, & quia tum temporis inter nos convenire non poterat. Ego te ad futuras meas Theses publicè invitabam. Et tum tu eras opponens, quod vel scamnum in quo sedebas, opponentium arguit, postmodum conscribis Tractatum mihi ex parte oppositum, &c. Non ergò video quomodo te onerem. Ut nil dicam terminos opponentis & respondentis eo sensu quo tu jam sumis, à me nunquam adhibitos.*

D

CAPUT

CAPUT VI.

Cap. 6. Ait auctor quod durus sim erga se quod terminos juris mutaverit. *Resp. dixi veritatem magnam scil. esse audaciam, virum Juvenem 26. annorum omnium Theologorum, & Ictorum terminos satis aptos & approbatos rejicere, sua ipsius auctoritate, & obscuros rem hanc non ita explicantes sed potius involventes substituere, nec opus est ut sis Jureconsultus si terminis istis uti velis, nam & Theologi propter illorum emphasin & quia jam recepti & approbati sunt, & rei cui applicantur satis conveniunt isdem utuntur; qui tamen se Jureconsultos propterea non profitentur.*

Dicis retinuisse te terminos scripturae, Carnis, & Carnis Carnis. Bene est, illi autem termini nil aliud notant, te ipso non diffidente, quam consanguinitatem & affinitatem, ut etiam exempla subjuncta in Lev. 28. testantur. Cur ergo terminos receptos, usitatos, idem notantes rejicis, & terminos tuos obscuros: residuitas carnis mediata & immediata, triplicata, simplicitas absoluta & respectiva, medium simpliciter Unum, vel per combinationem substituis. Anne putas hoc tibi concedendum esse? quae hac est arrogantia!

2. *Inquit Adversarius: non patior me, qui Deum loquentem sequor, coarctari terminis juris, ubi affinitas tantum respicit conjugium, quia quamvis absolute loquendo verum sit, tamen non puto formalem rationem affinitatis ita exhauriri, quam dico consistere in propinquitate ad illam personam, quae mihi immediate est consanguinea. Affinitas enim propriissime loquendo, nihil aliud est, quam quando persona, quae me per se nulla sanguinis necessitudine tangit, per aliam personam, quae mihi immediate est con-*
sanguini-

sanguinea, & quæ cum ea, quam dico affinem, etiam
immediatè fit una caro mecum, me tangit.

Resp. 1. termini juris sunt & termini omnium Theolo-
gorum, quos inter multi fuerunt Hebraea lingua peritissimi,
nemo tamen te secutus unquam inventus fuit, qui in receptis
& approbatis definitionibus vel tantillum desiderarit.

Excipis: casus hic controversus non fuit motus
illorum tempore, Resp. nego, contrarium testantur scripta
publica. Et quis tu es qui audeas affirmare de omnibus Theo-
logis, quod Deum loquentem hætenus non sint secuti, retinen-
tes usitatam affinitatis definitionem, & tu jam ille sis qui hoc
præstet, num cogitas quo tandem tua te ducat audacia!

2. Quod ais affinitatem non exhauriri usitata & rece-
pta definitione hætenus approbata, proinde aliam instituto tuo
magis quadrantem proponis, frustra facis, ipse enim nosti in
propria causa nemini licere aliquid fingere. Et queso da mihi
tua definitionis vel unum exemplum probatum, excepto com-
privignorum accedente novo partu exemplo controverso &
principium petente, in cujus gratiam hæc à te ficta est defini-
tio, da inquam mihi unum exemplum si potes: si verò non po-
tes ut certus sum, vides alios eruditos tibi definitionem sine
exemplo approbato fingenti non credituros, sed potius tuam
audaciam miraturos, quod omnibus te opponas eruditis Theo-
logis, & Ictis, sine solido fundamento. Et examina queso tuam
affinitatis definitionem, anne illa applicari queat exemplo in
Defens. p. 45. posito, Davidis, Bathsabæ, & Salomonis. Et
quamvis exemplum hoc non per omnia quadret comprivignis,
in eo tamen datur convenientia, quod licet, David & Bath-
seba habeant communem sanguinem in Salomone, non tamen
propterea affinitas inter Davidem & Bethsebam concilietur.
Similiter licet comprivigni habeant communem consanguine-
um, novum scil. partum, illa tamen communis consanguinitas,

non est nova affinitatis inter comprivignos ad se invicem spectatos causa, quod tamen contradicens sibi imaginatur, utq; illud evincat novam propterea affinitatis format definitionem, in hanc usq; horam, inter eruditos inauditam.

Et quia hac in assertione hujus controversia *ἀξιῶν* residet, benevolam rogo lectorem, illum imprimis qui boni publici causa aliquid publici juris facturus est, bene consideret, num mea assertio, an mihi contradicentis fidem mereatur. Ego urgeo receptam & hactenus exemplis concessis approbatam affinitatis definitionem, juxta quam inter comprivignos novo accedente partu nullam esse affinitatem, nuptias impediendam affirmo.

Adversarius novam habet definitionem eo sine factam, ut falsam suam Thesin probet; nullum enim exemplum, quod bene notandum est lectori erudito hujus sue nova & hactenus inaudita definitionis habet, nisi controversum & principium petens, de comprivignis cum novo partu consideratis. An vero hic modus disputandi sit legitimus & admittendus, candidi lectoris exspecto iudicium.

3. Per Deum rogat eos qui se volunt refutare, ne sibi graves sint definitionibus, ex jure civili desumptis. Respon. ego te rogo per tuam ipsius promotionem, & apud alios existimationem, ne te ob tuam imaginationem omnibus Theologis, non illis tantum qui te censore Dasipodiana opera, ut loqueris, utuntur, sed & qui sine Dasipodio Hebraea bene intelligunt, opponas.

Communis hac est causa, cum Theologi tum Jurisconsulti in affinitate constituenda & definienda iisdem utuntur, quod rem ipsam attinet, definitionibus. Quas propter tuam preconceptam opinionem non mutabunt, imo mutare non possunt, res enim non mutantur, & definitiones, ut ex philosophia notum est, sunt immota veritatis.

Fons

Fons autem tui erroris hic est: quia semel tibi proposuisti defendendam illam sententiam: comprivignos novo accedente partu, propter legis naturalis prohibitionem matrimonialiter conjungi non posse. Et vides te nec consanguinitatem, quod concedis, nec affinitatem, nisi definitionem fingas, monstrare posse: proinde inter duo mala minus tibi eligendum censes; scilicet, satius est sub specioso textus authenticici, quem non omnes intellegunt, prætextu, novam & hætenus inauditam affinitatis fingere definitionem, quam ut fatearis te hætenus errasse, illud enim existimationem tuam, imprimis apud discipulos minueret. Nosti illud honora me 1. Sam. 15. v. 30. magnam habere emphasin?

Hæc tibi dura videbuntur, sed duro nodo durus cuneus adhibendus. Ego certè meo loco optassem ne mihi hæc dicenda occasione dedisses, ego libenter tibi perpercissem, provoco verò ad eruditum lectorem, anne vera sint quæ dixi, licet tibi dura videantur.

CAPUT VII.

Capite 7. inquit mihi contradicens, se videre ex toto scripto tibi opposito, illud non esse id, quod se refutare debeat, cum non sua sententiâ, sed quæ ficta sit oppugnetur. Resp. va mihi si adversarium meum in hoc capite haberem judicem, tum omnis mihi spes victoriæ præcisæ esset. Memor autem esto Adversariæ judicis tibi partes, utpote qui litis hujus pars es, nondum commissas. An tuam sententiâ, an verò tibi affectam refutaverim judicet benevolus lector. Vide quæ supra in refutatione cap. 2. dicta sunt, ne his tautologia aliqua opus sit.

2. Ait: Consideret lector initium hujus controversiæ. Ego in disp. 9. pro formali dispuro & conjugium illud improbo, alter statim scribit contra me co-

D 3

rolla-

rollaria, sicine procedendum cum veritatem inquirimus. *Resp.* Non tantum disp. 9. sed & 10. nuptias has lege naturali prohibitas affirmas. Imo Disp. 10. Tractatum contra illud conjugium promittis. Ego ut placide tecum agerem, veritatis inquirende gratia non tantum publice tecum contuli, sed & disputationi meae hac de re corollarium adijeci. Quid hic desideras cum ais; sicine procedendum cum veritatem inquirimus? Ego omnino existimo hanc methodum inquirenda veritatis Academicis usitatissimam esse, nullog, pacto improbandam. Quod dicis de animo contradicentis & tuo, id lectori, judicandum relinquo.

3. Afferit de meo scripto id scaterere ejusmodi locutionibus contra famam suam pugnantis. *Resp.* si quid hujus rei est, id tibi ipsi imputa, nihil scripsi à veritate alienum, vel si id me fecisse putas demonstrandum tibi fuisset, & certe non dubito, quin si vel tantillum dixissem veritati non consonum, illud indicasses. Proinde nullam tibi injuriam intuli, sed potius Theologos, Ictos, & consistoria, cum & ipse consistorij Ducalis membrum sim, ab illata injuria vindicavi. Estne summa injuria Theologis, Ictis & Consistoriis illum Universalium errorem impingere, ob rationem aliquam imaginariam, ex ficta affinitatis definitione proveniente, quod concedant casum matrimonialem, legi divinae, opinione eorum non repugnantem, qui tamen sic abominatio detestanda & execranda, ob quam gentes terra sua sunt expulsae, & nos in Germania hodie ob dicti conjugij permissio- nem puniri.

Haccine injuria tot clarissimis & excellentissimis viris illata, sicco pede er at pratercunda? Et ego dum illam justo Ze- lo vindico, injuriam nullam tibi infero, quippe justè pateris; sed potius viros clarissimos ab injuria illata vindico. Et ne de injuria illata conqueri jure possis, compromitto me in eruditi ac
rei

rei hujus intelligentis lectoris iudicio acquieturum. Quod si ille injuriam à me tibi factam justè pronuntiaverit, fatebor id candidè, de quo conquereris.

4. Pergis: Hebræus sum ex lingvæ genio & indole mecum agant oportet. Resp. lingua Hebrææ prætextus hæcenus tibi aliquem applausum conciliavit. Sed scias lingvæ Hebrææ genium, non constituere intercomprivignos affinitatem nuptias prohibentem, novus licet partus accedat. Et quia illam affinitatem in æternum (sicut enim tua definitio principium peris) non probabis, proinde frustra versionem urges, quæ certè rationem prohibitionis evidentem præsupponit. Tolle prohibitionis rationem & sustulisti tuam novam & suspectam versionem. Dicis: te rusticum esse, qui non plura credit quam videt. Bene se res habet: quia ergò non video inter comprivignos novo superveniente partu, novam contrahi affinitatem (deficiente vera, recepta, & approbata, ac exemplis probata affinitatis definitione) proinde hoc non credo.

5. Propter illos qui latina non callent, pergit germanicè proponere hanc regulam: Welche Person ich als meine unmittelbare Blutsfreundin nicht kan nehmen / derer Person unmittelbare Blutsfreundin / kan ich auch nicht nehmen. Responsum in Defens. p. 50. 71. 72. & supra cap. 2. hanc Chemnit. regulam de consanguinitate intelligendam esse, & non contra mentem auctoris extendendam, presenti casui si applicetur, petit principium. Nam mei consanguinei (novi partus) consanguineam, comprivignam scil. ducere possum. Quia nec consanguinitas, nec affinitas, nuptias illas reddunt de jure naturali illicitas. Non ergò hic tantum ad viros graves recurrimus (quos tamen sine solida ratione, in re tam ardua aliquid dixisse non puto) sed ex defectu prohibitionis nuptiarum harum, comprivignorum conjugium lege naturali non prohiberi concludimus.

6. Ro-

6. Rogat æternum Deum, ut excitet virum exercitatum in philologia Hebræa, qui si sua falsa sint rectè refutet. Resp fiat quod oras, & tempus & eventus comprobabunt, quid propediem futurum sit in aliis Academiis, aliisve in locis, ne tibi soli sapere videaris. Interim hoc scito nō opus esse in hac quidem compitignorum controversia singulari philologica scientia, ut multis persuasisti. Illud enim constat פרוקו nomen esse posse pro ratione contextus. Cum ergo contextus urgeat ut sit nomen, & non participium Lev. 18. v. 11. cum alias nulla solida prohibitionis conjugij ratio dari queat, proinde Theologus, imo addo & lētus, hanc controversiam optimè decidere possunt. Et num verum sit quod dico, provoco ad candidum & eruditum lectorem, ut tandem hæc lis sopiatur, ne nova in re tam manifesta contradictione opus sit.

CAPUT VIII.

In hoc capite quadam dicuntur, ad causam principalem non spectantia. Proinde non operosus ero in illis retexendis. In genere dico me nunquam dubitasse Adversarium meum propter dona quæ habet in literatura Hebræa commendandum esse. Sed quæ consequentia: ille commendandus propter lingua Hebræa singularem peritiam. Ergo quando illa ad constituendas novitates non necessarias abutitur, & hoc commendandum? Laudetur usus, improbetur abusus.

Ad colophonem hujus capituli respondeo breviter, me nunquam ejus fuisse propositi, aut futurum unquã ut alicui sine causa contradicam, aliquem de nigrem, aut opprimere studeam. Proinde sine veritate talia de me affirmantur, provoco ad omnes qui me norunt. Suspectis novitatibus, falsis assertionibus contradico, non honestis & approbatis lingua sancta studiis, quæ promotæ esse discupio.

Proinde non sine injuria de me affirmatur, quod suspectis
Et suis

Et tuis novitatibus, & falsis assertionibus contradicendo Deo adveser, qui potius indies studeo, quantum humana admittit fragilitas Deo meo placere. Nescio enim quando anima mea, Deo iubente, ex fragili meo corpuscule migratura sit, proinde juxta symbolum meum: vita mihi Christus est, & mors lucrum, gaotide moriendum mihi esse cogito, sciens, qui quotidie moritur illū nunquā mori. Animadverto enim corporis mei debilem constitutionem, non mihi multos dies promittere.

Et eo sine jam ante septennium programma meum funebre ipse conscripsi. Absit ergo à me, imo absit, & longè absit me Deo meo creatori, redemptori, & sanctificatori, adversari, cum potius illius amor & reverentia, summa mea sint voluptas. Unde amicorum libris ex cap. 14. Soliloq, August. hanc soleo calamo & corde inscribere sententiam: nobis magna est indita necessitas justè rectèq; vivendi, quī cuncta facimus ante oculos judicis cuncta cernentis.

Proinde ut tandem hac lis, ut & alia sopiantur, tibi initid placuit aliarum Academiaram audire censuras, ego compromisi. Quod si Academia ista pro me respondebunt agnosce errorem tuum, illumq; corrige, quod si feceris me contra dicentem amplius non habebis. Si verò contra me pronuntiabunt, agnoscam ego me errasse. Hanc puto esse Christianam viam, hinc hisce finem imponentem.

Reliqua quae hoc capite attextuntur, ita breviter diluo.

1. *Diciste juvenem 26. annorum esse. Resp. cur ergo non es memor, te non decere, ex tua imaginatione & ficta afinitatis definitione, Sexagenarios de ponte dejicere, & cornicum oculos, ut proverbium habet, configere?*

2. *Rationem tuam nondum habet atam curis domesticis. Resp. Quamvis una mecum multi viri, in & extra Academiās fateantur, hisce moribus bellicis, æconomiae difficultatem aliāq; incommoda causantibus, multas bonas horas sine*

E

medi-

meditatione aliqua in Ecclesia utilitatem vergente, effluxisses
tu tamen ne tibi imagineris, te jam esse illius ingenij & ratio-
nis, ut integrum tibi sit, integros honestissimos ordines Theo-
logorum, lctorum & Consistorialium sine solida ratione, pro tua
arbitratu, terminos usitatos rejiciendo, novos, obscuros in usi-
tatos fingendo reformare, & erroris detestandi arguere.
Ostende vocationem tuam reformationis. Pietas tua affinitatis
definitio hanc rem non conficiet. Putasne alios curas licet do-
mesticas hisce temporibus habuerint, tam esse hebetes & stupi-
dos, ut ex tuo nutu & arbitratu dependeant? Quenam hęc
est imaginatio?

3. Frondes tuas nondum exaruisse. Resp. frondes
sunt duplices. 1. Solida eruditionis in lingvis & artibus. 2. Su-
spectę novitatis & falsę assertionis. Primas Deus conservet,
animitus oro & opto. Secundas in ipsa herba perituras spero.
Existimo enim alias Academię, suis censuris & iudiciis, ita
opinionum tuarum falsarum frondes resecuras, ut omnis suc-
crescendi spes pręscindatur. Comprobante id ipsum subsequitur a
experientia. In nostra controversa materia, nullum mihi, id
futurum esse, dubium est, de radicum formis & accentibus
rerum periri iudicabunt, hanc enim rem alius professione He-
brais ad iudicandam & decidendam relinquo.

4. Inquis te in eo totum esse ut surgas, nec passus
rum ullo modo te opprimi. Resp. vide ne tollaris in alium
ut lapsu graviore ruas. Nemo alias tua studia Hebraica oppri-
mendi unquam animũ habuit, aut habebit; frustra ergo dicis:
non patietur se opprimi. Imo si in terminis lingvę sanctę,
exemplo tui præceptoris clariss. Troskij mansisses, ego & meo lo-
co id unice egissem, ut studia tua promotā fuissent. Verum quia
lingvę sanctę prætextu suspectas novitates, & falsas assertio-
nes contra Theologos, lctos, & consistoria introducere labora-
bas, mature tibi occurrendum fuit. Sive id patiaris, sive non;
omnino

omnino eamets confido, Dominum meus deinceps quosdam suscitatu-
ros quorum ingenium adhuc vivax, curis domesticis non hebetatum, id agentes sedulo, ne tibi prolubitu sine contra-
dictione, alia asserere liceat. Atqui haec breviter de capitulis octo brevissimi responsi dicta sunt, eruditi lectoris iudicia ac censura submissa.

Restant nunc Adversarij mei positiones
quas brevissime percurram.

1. Dicit omnia illa esse irrefutabilia quae in disput. suis proposuerit, à me licet pro falsis habeantur. *Resp.* si alij Theologi & eruditi viri, idem cum Adversario meo dicturi sunt, credam quod dicitur. Alias adversario in propria causa testanti, non credo.

2. Dicit me esse causam hujus litigij, quia prior scripserim contra disput. 9. pro formali. *Resp.* inverte hanc rationem, qui prior proponit falsa, ille causam dat liti. Ego certe nunquam contra te scripsissem, nisi tu prior sententiam falsam proposuisses. Sed inquis: Satius fuisset iudicium suspendere, ad exemplum reliquorum collegarum, sine quorum censura & approbatione totum hoc opus susceperim. *Respondéo,* reddant alij sui silentij causas, ego mei facti causas dare possum satis graves. Turpe fuisset Academia nostra, studiosum quendam omnibus Theologis, laicis, & consistoriis ex imaginaria aliqua ratione obloquenter, ita licenter hoc facere, nullo contradicente professore. Quodnam hoc est tuum postulatam!

De consensu quod addis, non puto quenguam hoc jure improbare posse, me veritatem defendere. Et si ex tua hypothese, quisquam dissentiens esset, ego illum crede mihi minus curarem. Illustrissimus enim princeps, Dominus meus clementissimus, voluit me esse professorem veritatem defendentem, quod

se non tacendo, aut iudicium suspendendo, sed pro veritate scribendo, eandemq; calamo & voce defendendo. Et nam illum Scopum scriptis meis attigerim, benevolus & eruditus lector dicet.

3. Non affingo tibi p. 20. quod statuas, voluntatem absoluti legislatoris Dei, illud conjugium prohibere, ita enim tu sonare verba num. 1. summa Tractat. Quod si illa aliter explicas, bene se res habet. Ex verbis tuis nude positis hoc collegi.

4. Non affingo tibi p. eadem quod tempore scriptiois septem annos lingua sacra incubueris, & tres annos docueris. Ita enim ipse loqueris in p̄s̄fat. commentary Biblico-Rabbinici. Anno 1636 scripta: Jam sex sunt anni quando primum in Acad. Wirteb. sub clariss. viro Martino Trostio preceptore meo honorando, lingua sancta dabam operam. Duo quando publice & privatim Hebraico seu Rabbinico idiomate Regiomonti habitis disputationibus &c. Hac tua verba sunt, ergo Anno 1637. quando hac à me scripta, septem anni effluxerunt.

6. Si illa conclusio: comprivigni cum novo parta sunt una caro. Ergo inter se sunt caro carnis, id est affines, non est in tuo scripto, quid ergo litigamus? Nam de illa conclusione Questio est vide Defens. p. 54. Si enim inter comprivignos inter se consideratos non est caro carnis, si ve affinitas nuptias impediens. Ergo possunt contrahere matrimonium. Forsan ludis in termino carnis, & carnis carnis, quàm distinctionem me non semper forsàn observasse dices, Resp. possibile est, interim tamen expresse dixi p. 54. hanc conclusionem, de qua questio est ostendendam esse: ergo comprivigni inter se considerati, sunt caro carnis.

5. Maxima dicit esse fulcra, quia vir ille & vir hoc dixit. Ergò non dubitandum. Respondet ita in æternum non refutabor, Resp. ex solis auctoritatibus ego
te nun-

te nunquam refutavi, sed hoc saepe dixi magnam esse audaciam, virum juvenem studiosum Theologia sese omnibus Theologis, lectis & consistoriis opponere. Jam certe praesuppono in tanto numero Theologorum, doctorum, consistorialium vel utrumvis fuisse qui hanc veritatem (ex tua hypothese loquor) rationibus à te adductis viderit, imprimis cum hac quaestio sapius antè mota sit. Deinde & hoc praesuppono, illos viros clarissimos non sine solida ratione aliquid in re tam maximi momenti, asseverasse.

7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. Qua de tautologia Adversarius meus habet, lectoris judicio submitto. Certus sum spiritum S. eadem sapius emphaticè repetere, imò eandem sapius ingeminare legem, non tamen propterea metuendam esse tautologiam.

14. Qua de tuis verbis ibidem positivè dixi, malè applicas distinctioni, carnis carnis, proinde ex eo malè erroris fundamentum eruis. Ego illam refuto conclusionem: inter compri-vignos accedente novo partu non esse carnem carnis, id est affinitatem, nuptias impediendam, illud autem tu astruis, verisimur ergò in contradictoriis.

15. Argumenta mea fateor opposita sunt illi sententiae, consanguinitatè inter compri-vignos accedente novo partu esse, putantis. Et quia locutiones quaedam tuae inusitatae, id indicare videbantur. Et insuper communis erat fama, proinde illam sententiam impugnaui. Quia verò iam magis de sententia tua constat proinde. p. 41. sententiam alteram de affinitate refutavi. Cui sententiae nihil aliud opponere potes, quam fictam & in cerebro tuo natam affinitatis definitionem, ut suo loco dictum.

16. Compri-vignorum & uxoris fratris esse diversam rationem, evidentè probavi p. 70. in Defens. & provoco hic ad candidi lectoris judicium.

17. Verba mea agunt de consanguinitate, quam te astruere rebar, & alij non male tibi fauentes, eundem de te conceptum formarant. Fratris uxor exemplum est affinitatis, à diuersis ergò pessima fit illatio.

18. 19. Versio tua principium petit ob rationis legis defectum. Frustra proinde affinitatis definitionem singis, ut inter comprivignos, novo accedente partu affinitatem esse evincas. Quale ergò fundamentum tua sententia, tale & id fundamento super structum. At fundamentum est fictum ficta scil. affinitatis definitio. Ergo Conf. que supra dicta sunt cap. 6.

20. Limitatio mea, regulam B. Chemnit. Quam cunq; personam, ut immediatè mihi consanguineam, ducere non possum, illius personæ immediatè consanguineam etiam ducere non possum. Agere de consanguinitate, non vero affinitate verissima est, vide Defens. p. 72. exceptio autem tua nullius valoris est, quod tum non diceretur affinis, sed consanguinea. Nam de qua persona Chemnit. agit in illa maxima, illa verè est consanguinea, non autem affinis.

21. Argumentum 1. & 2. p. 42. te non ferire ais, ubi ex recepta & comprobata affinitatis definitione, ut & modo contrahendi affinitatem probatum dedi, inter comprivignos non esse novam nuptias impediencem affinitatem, ob novum accedentem partum. Respondeo utiq; validissime sententiam tuam illa duo argumenta impugnant; adeo quidem, ut tu ipse p. 11. concedere necessum habeas, absolute loquendo affinitatem tantum respicere conjugium, & quamvis addas: formalem rationem ita non exhauriri, petis tamen principium. Et petij, & adhuc peto, dari mihi unam exemplum hujus nova & hactenus inaudita definitionis, excepto exemplo de comprivignis controverso. Argumentum ergò, à recepta & approbata affinitatis definitione desumptum, utiq;

ntiq; ferit adversarium. At qui meum argumentum à recepta & approbata affinitatis definitione desumptum est, Ergò utiq; ferit adversarium.

22. Ego te bene intellexi, teq; non rectè conclusisse dixi, quando ita inferis: comprivigni cum novo parcu sunt una caro. Ergo ad se invicè considerati sunt caro carnis, id est affines. Conclusio enim tua ex pramissis non rectè infertur, proinde dixi, nisi hac conclusio, qua est controversa questio: Ergo privigni inter se considerati sunt caro carnis, id est sunt affines. Probata fuerit frustra disputari, comprivignos non posse inire matrimonium.

23. Canone illo Logico nunquam quidem usus es, nec ego hoc dixi, attamen rem hanc controversam maximè illustrat ut probavi in Defens. p. 46.

24. Fateris Syllogismum vitiosum esse in forma, proisti illa ingenua confessio. Cur autem vitioso syllogismo uti volueris, ipse videris. Excusatio syllogismum illum esse crypticum in materia optimum, dubia mihi est. Verum illa de te philosophia studiosis plura consideranda relinquo.

25. Termini Juris sunt & omnium Theologorum, atq; ita recepti ac approbati, quos malè proprio ausu rejicis. Potestas enim illa tibi nondum concessa. Si quid in commodi ab illis terminis metuendum, id sine dubio Theologi nonnulli, Hebrae lingue peritissimi, observassent & notassent.

26. Miror te vitiorum Typographicorum mentionem facere, cum tuum responsum maximè notabilia, omnis integris vocibus habeat vitia, sed quid tum postea. Ego benevolum lectorem rogavi ut corrigeret, quod à te factam non est. Tu ergo magis esses incusandus. Et quid hoc ad praesens negotium?

27. Falcem in alienam messem mitris, dum casum matrimoniale, quem non rectè intelligis, contra omnes Theologos, Ictos, & consistoriales definis. Tuum Moledeth, & caro

CARNA,

earnis, id te non docuerunt, ut ex hactenus dictis legenti palam. Quo nomine me ad peritum & candidum lectorem refero, illiusq; censuram peto.

28. 29. Lutherum rectè fecisse quis negat, quando reiectis omnibus humanis glossis, fontes inquirendos esse inculcat. Num ego hoc unquam negavi? monstra si potes vel unam literulam. Et qui ante te diligentissime fontes inquisiverunt, & exactissimam illorum scientiam haecuerunt, nullus tamen, te excepto, hanc tuam versionem probavit. Rectè ergò dicitur linguam Hebraeam necessariam esse illi, qui vult explicare scripturam. Illudne ego unquam inficiatus sum? Nostra Quaestio non est de lingua Hebraea studio, sed de suspectis novitatibus, sub specie lingua sancta propositis. Ibi merito Theologis vigilandum, nec philologis Hebraeis nimium indulgendum puto. Satis turbaram est in Ecclesia, studendum potius ut concordia alatur, quam ut ejusmodi suspectis novitatibus concordia vinculum rumpatur.

Super est adhuc conclusio auctoris, qua dicitur

1. Moledeth non esse eversum. Respon. ex praecedentibus patet, quod rationis legis defectus illud satis destruat, ut alia jam omitam. Ratio ex ficta affinitatis definitione desumpta, petie principium ergò nihil concludit.

2. Rationem suam nondum tactam rectè, nedum everfam. Respon. peto benevolum lectorem, Quaestionem nostram controversam bene considerare. Queritur inter me & mihi contradicentem, an comprivigni accedente novo partu matrimonialiter conjungi queant, non prohibente conjugium hoc lege naturali; de honestate enim non est Quaestio. Illud ego affirmo; quia mediante novo partu, nulla nova affinitas inter comprivignos ad se invicem consideratos oritur.

Licet

Licet enim comprivigni dicere queant de novo partu:
hic est frater noster, vel soror nostra. Et novus partus de com-
privignis rectè dicat: Hic est frater meus, hæc est soror mea,
& contracto matrimonio: soror mea, duxit fratrem meum.
Comprivigni tamen inter se considerati, de quorum nuptiis
quæritur, non propterea, nec sanguinem communem, quod ab
adversa parte conceditur, neg, novam nuptias impediens
affinitatem habent.

Hactenus enim inter eruditos omnes inauditum, nova
generatione contrahi novam affinitatem; generatio enim cau-
sa est novi sanguinis, non nova affinitatis.

Adversa pars ob exemplum controversum, fingit no-
vam affinitatis definitionem, cujus nullum habet exemplum
nisi controversum & principium petens. Judicet jam lector,
an facta illa affinitatis definitio, nullum probatum exemplum
habens, proinde definitio sine probato exemplo, hanc contro-
versiam dirimere possit.

Dicit Adversarius comprivignam meam esse immedia-
tam carnem istius persone (novi partus) qua mea est imme-
diata caro. Proinde verbis Germanicis quærit: Ob ich wol
nehmen mag derer Person vnmittelbare Blutsfreundinne/
welche Person meine vnmittelbare Blutsfreundin ist. Bre-
viter: an ducere queam novi partus consanguineam, qui no-
vus partus meus est consanguineus. Respondi cap. 7 quod sic,
quia novus partus quidem cum comprivignis communem ha-
bet sanguinem. Ille vero communis sanguis comprivignis
non conciliat, novam nuptias impediens affinitatem. Ubi
ergo, nulla est affinitas nuptias impediens, ibi ob af-
finitatem non prohibentur lege naturali nuptiæ. Ac
inter comprivignos nulla est affinitas, nuptias impe-
diens. Ergo inter comprivignos, ob affinitatem non
prohibentur lege naturali nuptiæ.

F

Erudito

Erudito ergo & benevolo lectori considerandum relinquo, anne rationem mei adversarij rectè tetigerim, (vide quæ supra cap. 2. dicta sunt) & num ego, non ad calendas Gracas; ut dicit Adversa pars, sed Romanas probarim, de jure naturali licitum esse conjugium, quando novi partus consanguinei, comprivigni scil. inter se affinitatem non habentes, nuptias contrahunt.

3. Orat ut se non ita denigrem, sicuti in meo scripto feci. Resp. sepe jam dixi me hunc animum, & hanc intentionem nunquam habuisse, aut habituram posthac, ut aliquem denigrem, & qui me novit, te falsum dicere vel tacente me affirmabit, verum si quis tales ponit præmissas, unde conclusio aliquem denigrans sequatur, me esse extra culpam sepe affirmavi. Qui enim vult antecedens, ille improbare non debet consequens. Ego multa dixi invitus, quæ non dixissem, nisi gravem causam habuissem. Conclusio sequitur ex præmissis. Qui non libenter audit conclusionem, non debet ponere præmissas conclusionem formantes. Sicuti benevolo & attento lectori constare arbitror. Possem illa repetere, quæ passim attigi, causam locutionum quarundam præsentia. Sed volo cum per se illa consistent, odiosa enim restringenda puto.

4. Acceptat quod dicam, non hic Quæstionem esse de articulo fidei, & quærit cur ergo tot clamores instituam, cum liceat aliquando in re quapiam dissentire. Respon. sepe fit ut quis privatam de re aliqua forear sententiam, quam mordicus scripto publico non defendit, nec etiam alios in errorem ducit, neq. tertio res est multos concernens. Sicuti id exemplis notissimis illustrari posset.

Tu vero non tantum privatim hanc sententiam fovisti, sed & publico edito scripto, ut famam tibi conciliares pertinaciter defendisti, & sic multos sine dubio studiosos æneidias errare fecisti. imo omnes Theologos, lictos, & Consistoria arguis,
concede-

concedere casum matrimonialem, lege naturali, ut illi a iuribus non prohiberetur; tu vero abominationem detestabilem & execrandam esse, ob quam terra inhabitatores suos exspuat, affirmas. Anne hac injuria tot clarissimus viris illata, debito Zolo vindicanda fuit?

Et cogitare insuper debebas te adhuc studiosum esse, quem talia facere non decet.

Imo viro ad officium aliquod publicum jam promotum, illa non esset concedenda licentia, sed debito modo reframanda, omnes Theologos, lectos, & consistoria ob propriam imaginationem, & fictam affinitatis definitionem, abominandi & execrandi erroris, sine solido fundamento in simulare.

Et licet non sit articulus fidei hac disceptatio, est tamen res ardua, te ipso facente in fine cap. 7. Brevissimi responsi, multum in recessu habens, tot clarissimorum virorum existimationem insuper concernens, sicuti per se constat, & nulla ratione negari nequit. Si hanc ut privatam sententiam retinisses, nec illam publico scripto mordicus defendisses, alio modo res hac disceptari debuisset. At postquam sententiam tuam novam publice proposuisti, publice illi contradicendum fuit, ne & alij tecum, imprimis studiosi, tua informatione in Hebraeis utentes, in errorem: quasi nuptia comprivignorum abominandum & detestandum sint scelus inducerentur.

Ego quod in Defensione feci non semel, & in hac brevi refutatione saepius, refero me ad illos quorum iudicium & censuram tu prior expetisti. Puto enim jam satis candido lectori, de tuis meisq; fundamentis constare, ut jam sine difficultate nulla, negotium hoc rectè decidi queat.

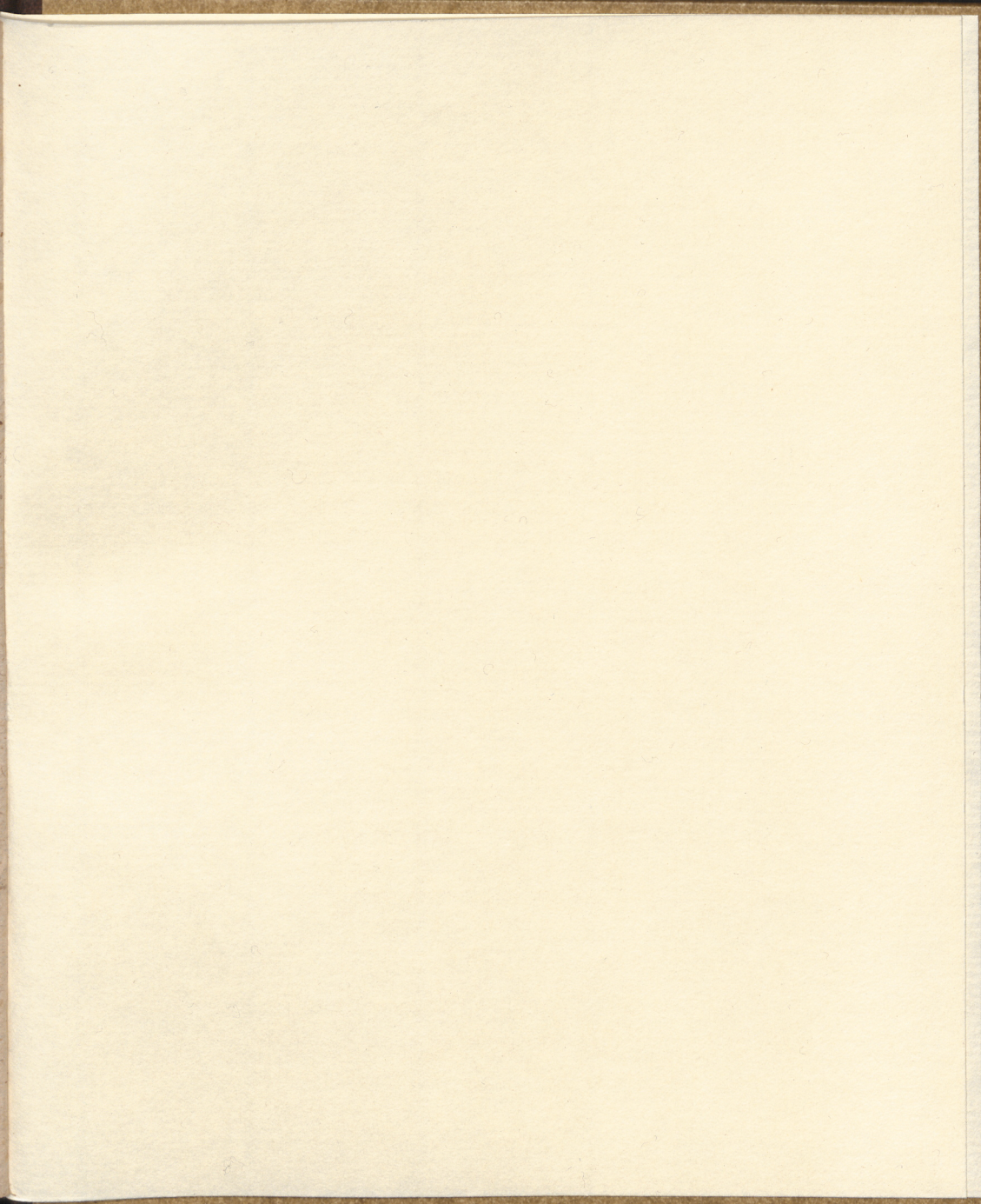
Judicium autem tale requiro non quod ab hoc vel illo Theologo, ut gloriaris, Necessariam meam Defensionem, ac brevem meam, Brevissimi tui scripti, refutationem non videntes, forsitan obtines, qui certo respectu conatum tuum probare po-

testi, sed qui utriusq; scripta & sententias contulit, argumenta
tua & mea accuratè consideravit: contraria enim juxta se
posita clarius elucescunt. Et audita tantum una parte judi-
cium rectè & plenè formari nequit. Referens enim & corre-
ferens simul audiendi, aliàs tantum datur approbatio, tacitè
subaudità clausulà. Hinc judicem duabus auribus instructum
esse debere, dixerunt non sine causa Sapientes veteres. Illius in-
quam Theologi, utriusq; scripta legentis censuram expecto. Et
quod saepe à me factum, ne non necessaria controversia hujus
reciprocatione opus sit, cum ex hactenus dictis, dijudicari
satis queat, in nomine Domini

Compromitto.

ERRATA Typographica benevolus lector, pro suo
candore ipse corriget.

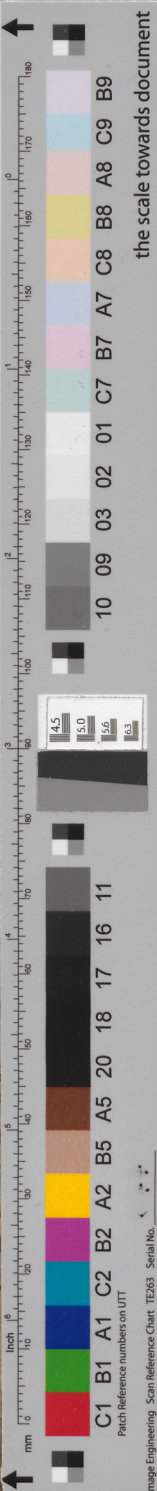
Licet enim comprivigni dicere quea
hic est frater noster, vel soror nostra. Et n
privignis rectè dicat: Hic est frater meus
& contracto matrimonio: soror mea, du
Comprivigni tamen inter se considerati,
queritur, non propterea, nec sanguinem co
adversa parte conceditur, neq, novam na
affinitatem habent.

Hactenus enim inter eruditos omne
generatione contrahi novam affinitatem;
sa est novi sanguinis, non nova affinitatis.

Adversa pars ob exemplum contro
vam affinitatis definitionem, cujus nullum
nisi controversum & principium petens.
an ficta illa affinitatis definitio, nullum pr
habens, proinde definitio sine probato exe
versiam dirimere possit.

Dicit Adversarius comprivignam n
eam carnem istius persone (novi partus)
diata caro. Proinde verbis Germanicis qu
nehmen mag derer Person vnmittelbare
welche Person meine vnmittelbare Blu
witer: an ducere queam novi partus consa
vus partus meus est consanguineus. Respo
quia novus partus quidem cum comprivi
bet sanguinem. Ille vero communis sa
non conciliat, novam nuptias impediem
ergo, nulla est affinitas nuptias imp
finitatem non prohibentur lege natu
inter comprivignos nulla est affinita
diens. Ergo inter comprivignos, ob
prohibentur lege naturali nuptiæ.

F

the scale towards document
Image Engineering Scan Reference Chart TE263 Serial No. 1

arru: 11
e com-
mea,
neum.
uptiis
od ab
ntens
nova
gan-
it no-
plum
ector,
plura
ntro-
media-
mme-
h wol
vinne/
Bre-
ui no-
od sic,
m ha-
vignis
Ubi
b af-
. Ac
mpe-
nona
rudito